



Николай Райнов

Градът

ВЯТЪРЪТ

Те се срещнаха през дъжделива сутрин сред Пустинята: – белият човек идеше от север, а смуглият караше в шатрите своите мокри камили. Обилен дъжд ручеше и стъпките затъваха в пясъка. По гърба на пясъчните планини се връзваха дълбоки бразди – и цялата пустиня приличаше на нива, която Аллах е разорал през нощта.

Земята бе напукана като лице, опърлено от жесток симун.

Белият вървеше като волен скитник, чиято коса са развявали вси ветрове на земята – и лицето му бе обгорено от Слънцето на много градове и пустини. Неговите спомени бяха записани в погледа му – и в смелите движения на ръцете му играеше опасен опит на цял живот, преживяван в Буря и Беда.

А смуглият караше кротко камилите си – и лениво изцеждаше водата от дългата си дреха. В мудните му стъпки личеше морно спокойствие на Пустиня – и пъргавото клатене на раменете издаваше вяра на мощен недоволник. Неговите мишци бяха силни като стави на леопард, а в погледа му мълчеше мъдрост на вековна притча.

Там се срещнаха те – сред Пустинята – само двама: белият и смуглият.

И те се погледнаха един друг – гаче ли бяха дошли да делят безкрайните пясъци: *погледнаха се като два властелина, които си оспорват Пустинята.*

– Отде идеш, сахеб?

– От земята, дете лете цъфтят модри теменуги, а зиме по горите лежат преспи сняг.

Дъждът валеше на дълги, морни чърти – пясъкът кипеше, а кални реки мъкнеха към оазите едри кълба пясък.

Небето бе мъртво и навъсено като бедуин, комуто смелци са отвлекли камилите.

– Коя е майка ти, сахеб?

– Умря, кога бях дете – и аз не помня целувката на някоя жена...

Над тях висеше Небето като грамаден кактус, впил бодли в Земята – а над пясъка се носеха гъсти пари и забуляха небосклона от край до край.

– Що дириш при черните, сахеб?

– Дойдох да видя безмълвието на горещи пясъци и да чуя звъна на слънчеви лъчи.

Камилите клатеха изтегнали шии – и обръщаха глави да видят тръгнал ли е господарят им. От ленените покривки течеше жълта вода по дългите нозе на животните.

– Къде отиваш, сахеб?

– При смуглите моми, чиито очи бляскат като нож, а целувката им е стръвна като прегръдка на тигър.

Червена чърта прерязва небосклона – и надалек се откърти лента си-ньо небе. Дъждът валеше на едри капки и дълбаеше дупки в пясъка.

Голямата снага на пустинята бе изранена – и мътната кръв на кипящи талази се прибираше надолу – към оазите.

– Що правиш в шатрите, сахеб?

– Песни пея и се глумя над човешкото щастие.

Пясъчните потоци намаляха и мудно затекоха. Грамади пясък се натрупаха, та запречиха водата. Камилите разклатиха гръб – да се отърсят от водата.

Дъждът престана.

Над Пустинята блесна модро небе, от което болят очите.

– Кой те доведе в Пустинята, сахеб?

– Вятърът, който носи хорските усмивки, къса песните на момите – и фърля шепи пясък върху Мечтата на всеки жив и върху Гроба на всеки мъртвец.

Над ширното пясъчно море съскаше баграта игра на лъчите.

А те стоеха там, сред Пустинята – само двама: белият и смуглият.

И те се гледаха един другото – гаче ли бяха дошли да делят Слънцето: *гледаха се като два властелина, които си оспорват Светлината.*

БЕЛИ ШАТРИ

Големи пясъчни хълмове лежат като мъртъвци, покрити с прашни савани. А над тях Слънцето чупи знойни мечове.

Ти си минал дълга степ с висока трева, дето летят диви кучета и припкат бесни коне.

Белите шатри стоят пред тебе като камилски птици, чиято плаха стъпка е готова да ги понесе надалек. А к ад тях Небето гъне пъстри губери.

Ти си минал безбрежно пясъчно поле, дето тичат камилски птици и се крият разбойници – да стигнеш тук.

Прозирни кладенци клокочат пред тебе – и къдриви палми издигат глави като чалми на замислени бедуини, очакващи златните слова на Пророка.

Ти си пребродил високи планини от пясък, дето симун развихря червени коси и гони опасни виелици – да стигнеш тук.

Под палмовите кичури лежат камилари. Те лежат дълги часове над изворите като мъртви: те пият вода, защото цели дни меховете им са били празни.

Ти си дошъл да видиш празника на пустинята.

Бели шатри лежат пред тебе.

Душата ти ще се избистри като кладенец сред оазите – и ще отстине от света.

Оттук ти ще се върнеш при своите – студен като звезда от лед.

Бели шатри лежат пред тебе.

Като жерави се вият над оазите светли облаци, а вечер около шатрите – чак до пясъчните планини – се гънат мокри мъгли.

Отвъд планината минава керван: черни петна растат и приближават. Камилите бавно и морно пристъпват и клатят дълги шии – като грамадни безкрили птици, носещи на гръб човешката Мъка...

Бели шатри лежат пред тебе.

Мирише на печен банан, на вино от ананас и на чорба от кокосово мляко.

Голи момичета минават и вятърът вее техните червени забрадки. По шиите им звънят огърлици от седеф, коралови пръсти и лазурни

мъниста.

Те носят на рамо кърчази с вода.

По пясъчния склон се мяркат дълги сенки – те растат и доближават: отново иде керван. След час низ шатрите ще плъзнат непознати хора и селото ще стане град.

А утре заран никой не ще остане.

Ти си дошъл – да чуеш приказка на далечни камилиари и песни на голи моми.

Бели шатри лежат пред тебе.

Душата ти ще запее като вятър сред оазите – и ще забрави света.

Оттук ти ще се върнеш при своите – тъжен като песента на арабски кавал.

Пред тебе ръмоли бързо поточе. Над водата се навежда гола мома: тя се мие. По водата играе дръзко отражение.

Смугли багри се пречупват в зелените бои на палмовата корона.

В пустинята няма грях.

Момата те гледа и се смее.

Зъбите ѝ са бели като седеф и остри като на граблив звяр. Тя стъпва леко и кръшно като тигрица.

Пред тебе ръмоли бистро поточе.

Момата снема пъстра забрадка и с нея изтрива мократа си снага. По гръдта ѝ бляскат капки вода...

Тя фърля на рамо забрадката и си отива. Червената свила е мокра – забрадката се залепва на плещите ѝ.

Стъпките на момата оставят в мокрия пясък следи.

След малко водата ще ги напълни – и не ще се познае, кой е минал тук.

Ти си дошъл – да сънуваш изново своя блян по далечни страни.

Бели шатри лежат пред тебе.

И твоят блян расте като видение сред пясъчната безкрайност; кротка усмивка на слънчев ден – блян по далечни гори, които мълчат, – блян по гори, които пламък е изпепелил...

Бели шатри лежат като мъртвешки савани пред тебе.

Душата ти ще изгори като папирусов клон сред пустинята – и ще изчезне от света.

Оттук ти ще се върнеш мъртъв при своите: твоята мъртва душа ще се смеси с мъртвите призраци на пустинята.

*Твоята песен е стон на погребан човек, когото Слънцето
прегръща.*

СФИНКС

Твоите каменни очи са скрижали на световната: памет – ти помниш пъстри празници на кръв и молитва: хиляди царе надживя твоят мраморен поглед, векове засипаха с пепел твоите каменни стъпки.

Празник играе в погледа ти, свидетелю на изгрева: вековен празник, чиито звуци още не са заглъхнали, кънти в мълчанието на твоя недвижен взор.

Човекът стои пред тебе, Сфинксе!

Аз не ида да гледам Чудото на човешка ръка, което вековете са направили знаменито, ни да се дивя пред Тайната на човешка замисъл, която народите са прославили.

Сфинксе, не искам твоята Тайна!

Аз знам дори това, което ти н е знаеш...

Ида при тебе като при своя рожба, защото преди векове моята мисъл извая Чудото на твоето тяло: ръката вдълба в каменна Загадка четворното Чудо, което се зове Човек: аз себе си взидях в изваяние от камък и плинта – и това изваяние надживя дори своя творец.

Човекът стои пред тебе, Сфинксе!

Ние бяхме хиляди преди години – и силни бяхме – и гордост звънтеше в нашия поглед. Слънцето се оглеждаше по бронза на телата ни – и вихърът се криеше в мрака на нашите коси.

Ала нямахме сиянието на горделивеца – нямахме свободата. Защото бяхме роби до един – и никой не можеше да избегне железния плясък на господарски бич.

И един ден се разнесе вик:

– Долу веригите! Волност на вси хора!

И ние подехме незнайния вик, що ни обещаваше небеса.

И вси до един въстанахме.

Ни един не искаше да слуша фараон, жрец, или земеделец, И вси напуснахме градовете и селата – отидохме да се заселим сред оазите на Пустинята.

И там разпнахме шатри, развъдихме камили и заорахме земя. А господарите дигнаха срещу нас бранни пълчища – да ни сплашат с меч, – дано се върнем.

Ала безчислени бяхме – и с ръце счупихме копията им, а острието на меча се сломи като тръст от бронза на гърдите ни. И бранниците в улаха полетяха назад – към своите градове.

Хиляди бяхме преди години – и силни бяхме – и гордост звънтеше в нашия поглед. Слънцето се оглеждаше по бронза на телата ни – и вихърът се криеше в мрака на нашите коси.

И в движението на ръцете ни се понесе сиянието на горделивеца, защото добихме свобода. Ни един не бе роб – и никого не можеше да сплаши железният съсък на господарски бич: ние бяхме волни като вихри.

И когато преживяхме притчата на своите дни, сбрахме се в Пустинята – да изидаме от плинта и камък паметник на своето дело: Сфинкса изидахме.

В чъртата на стиснати уста врязахме глумата на самовластник, който през мъки и труд е стигнал волност, да се не бои от Беда, а презира всяко Щастие.

В снажни левски мишци и в остри нокти вбихме силата на волния, който е разбил с размах едно царство – и който е готов да съкруши от основа една вселена.

В ледния поглед на човешкото лице и в замислените чърти на лоба затворихме властна мисъл на независим ум, който тълкува мрежата на земни и небесни замисли.

В тържеството на облика му и във величието на неговата неподвижност вдълбахме вечността на човешкия дух – *и ние, вечни недоволни, вложихме в образа му Загадката, която никое време не ще раздипли.*

И ето нашия голям грях: ние живяхме Загадката на старото време. Безумна мисъл кърмехме: – че ни липсва само волност. А добихме ли я, разбрахме – че нямаме нищо.

Не бяхме свикнали на волен живот – и се питахме що да правим. И никой не отговаряше. Та почнахме да се изстребваме един друг – и да се бием за жени и земя.

И разбрахме, че е по-лесно да слушаш, отколкото да заповядаш. Защото не намери правдата заповедник между нас: а нали от заповедници бягахме?

И дигнахме се в обратен път към градовете, за да продадем своята свобода. Ала фараоните бяха избити, жреците – измрели, а чуждоземци бяха отвлекли в робство господарите ни.

И пръснахме се тогава като пясък: едни избиха, други паднаха в плен, трети населиха градовете и заживяха с грабеж.

Ние починахме – робите на свободата, – а от нашата смела Мечта остана само образ. Остана гордият Сфинкс, който разглася на света по-рива на лихо Безумие.

Изваянието преживя Човека.

Ти стоиш, та слушаш предание на древни дни, защото старата Загадка е разтълмена – и твоите очи са празни. Равнодушната усмивка на устните ти мълви само ледна глума: голямата Тайна на твоя поглед е Тайна погребана!

Самин Човекът я е погребал.

Ала нова Загадка съзирам да блести в завитъка на твоите стиснати уста – и нова Истина бразди чъртите на твоя лоб.

Ти знаеш това, което дори Аз не знам...

Ти си обгледал безкрайния път на Човека и вековете са втели живот в твоите мъртви членове. Ти знаеш завета на миналото и вси правди на грядущето.

Ти знаеш това, което дори Аз не знам...

И от всичко, което знаеш ти, Аз знам само едно – твоята глума...

Певецът стои пред тебе, Сфинксе!

КРЪВ ПО ЛИСТАТА

Помниш ли, моя далечна, късния час, кога те зърнах първи път?

Помниш ли мириса на зряло грозде и пъстрите багри на измирски полуден?

По големите улици на Измир черни хора продаваха плодове в широки кошници. Мъже и жени с пъстри дрехи купуваха грозде, кокосови орехи и мъхнати праскови. По раменете на продавачите скачаха маймуни и си играеха с чалмите им. Слънцето режеше остри сенки по ъглите – и цялата улица се пълнеше с бои.

А ти стоеше там, между многото, в своята дълга черна дреха – и коприната на твоите очи мятеше сянка върху коприната на твоята дреха.

Клепачите ти бяха морни от цяла нощ наслада, а веждите ти бяха тежки и дълги като крила на странна възточна птица.

Твоята голяма шапка мятеше модра сянка по лицето ти – и в сянката блестяха като бесни пламъци твоите очи.

Ти ме погледна – и аз спрях взор върху тебе. А после ти изви очи – и в погледа ти прочетох, че сме се срещнали случайно, ала само смърт ще ни раздели: прочетох вечната измама, че сме родени един за друг.

Защото всеки чете много пъти през живота тази измама – и всеки си казва:

– Сега не ще бъде тъй!

Помниш ли, моя далечна, как мина първият ден?

Помниш ли пожара на ярко слънце и негата на дълги светли улици?

Ти ми разказа още тогава – жената не крие своите пъстри дни от никого – за своето детинство в оазите на арабската пустиня и за ранните години на своето моминство.

Слънцето е милвало твоята гола снага – и лекият ветрец е прегръщал змийските ти бедра.

Ти си живяла в сенките на шатъра като в люлка – и майка ти не е помисляла, че бял ще те прегърне някой ден.

И ти ми разказа как отпосле, в харема на знатен бей, си живяла под пъстра светлина на копринен балдахин – и как си квасила с лимон уста-та си, за да те не слети знойна сласт.

Обикнал те е бял, когато си показала лице от прозореца – и през кръв те е понесъл на ръце, за да те донесе в Измир.

И тука, в пъклената врява на улиците, ти си забравила пустинята, за да обикнеш безименната гмеж на тълпите.

... И когато минавахме с тебе край гробищата на поклонниците, спещи под сянка на безгласни кипариси, ти ми каза, че пръв път там те е прегърнал белият човек от запад.

И когато гледахме дългия керван камили край старите водостоци, зидани от мермер и пясъчник, ти легна върху тревата – и каза, че си уморена...

И видях тогава сянка да се премрежва пред очите ти – и ти затрепера, а моите ръце те дигнаха, за да те подкрепят...

А дълг керван се проточи отново – и старите турци гледаха нашата прегръдка и се смееха като деца.

Помниш ли, моя далечна, пъстрата нощ на Измир?

Тя бе хубава като снага на гола жена.

Заливът блестеше като златна подкова, фърлена от грамаден кон – и забравена в морето. Празнични кораби плуваха в мрачината и мятаха червени, модри и зелени змии по водата от своите цветни фенери.

А градът преплиташе своите тъмни улици като черни криволици на персийски губер – и хора се движеха и клатеха малки светилници.

Багри дъги се ломяха от ъгъл в ъгъл – а през тях минаваха дълги сенки на жени и мъже.

Ти влезе в тъмна къща с железни врата, а ръчката на вратата приличаше на змийска глава. По цялата улица лъкатушеха високи черни къщи. А в сенките на ъглите се тулеха сенки на самотни жени, които дирят мъж. ...

Ти похлопа леко – и негър отвори вратата, за да ни пропусне. А после тежката врата се затвори сама. И аз влязох горе, в светлата стая на твоето щастие – и видях оногова, който те е донесъл с кървави ръце до Измир.

Ала ти бе морна и не го погледна.

И устата му се сви в горчива чърта, а в очите му видях светло пламче. Тогава ти си излезе, а ние с него останахме.

И вгледах се в сухото му лице. Една дебела жила неспокойно прорзваше лоба му. Неговите здрави челюсти напомняха лице на дивак, ала в очите му имаше толкова разум, че аз се видях като дете пред него.

Устните му трепереха: те бяха тънки и бледи като на изваяние от слонова кост.

В лекия замах на ръцете му личеше ловкост на звероукротител, а в трепета на тялото му имаше толкова страдание, че аз го съжалих.

И той ми каза (ти не знаеш това):

„Аз я измъкнах тъй, както се измъква лъвица из верлогата на нубийски лъв. Хиляди зверове треперят пред бича ми – и съскат – и се ежат – и бягат пред огъня на моя поглед. С очи аз приспивам кротали, очиларки и черни африкански аспиди. Ала Нея – Нея не можах да укротя: победи ме Тя – й страх ме е, че някой ден ще ми разкъса жилите – и някой чужд ще види в кръв тялото ми...“

Помниш ли, моя далечна, часовете на късна нощ?

Като трепет на болни членове минаваха митовете.

Там, в светлата стая на твоето щастие, седях още аз – и гледах двама души, които се борят с неравни сили.

Ние трима говорехме за Жената – и вие с него си мяхтахте погледи, от които по снагата ми рукваше ледна вода...

Край тебе гънеше кръшно тяло черна пантера – а твоята снага се извиваше гордо при всяко движение – и ти надмина пантерата!...

После ние с него пихме студено вино с мока и банани, а ти свири на харфа.

И в твоята песен се преливаха страшните прешлени на индийска змия, а в погледа ти съскаше отровата на вечна Жена.

Аз видях.

И той видя – и разбра, че от онзи миг трябва самотен да живее.

И той забрави, че аз съм там – и те изгледа, както е гледал през деня лютите леопарди, – па изви ръка, сякаш стискаше в нея бич, та те стрелна с поглед и рече властно:

– Аз няма да Ти се вдам! Кръв пролях за Тебе! Ти обеща през смелите мигове на опасността – да следваш всяко движение на ръката ми! Ти *трябва* да останеш верна!

А ти се изсмя – помниш ли, моя далечна? – ти се изсмя, па възправи своята горда снага, прегърна терата – и излезе.

А той падна върху кадифения одър – и закри с ръка лицето си.

И кога прерязаха завесите първи лъчи, аз станах, ала ти не беше там, а той не виждаше нищо.

Аз го разбудих с леко докосване по рамото – и той стана – и се изправи, – ала ме не позна.

Лицето му бе сгърчено като лице на убит човек, а в очите му имаше сълзи...

И кога на другата нощ прегръщах твоята гола снага, аз усещах страх – гаче ли прегръщам опасно животното...

Една сутрин аз влязох в тъмната къща. Негърът ми отвори желязната врата – и тя сама се затвори след мене.

Твоята стая бе заключена.

Черният човек мълчаливо ми посочи голямата градина.

Аз слязох по стъпалата – и пантерата с леки крачки ме настигна. Едното ѝ око бе кърваво, а по гърба ѝ се виждаха петна, изгорени с желязна пръчка.

Аз преминах белите стълби от попукан мермер и стигнах в градината.

Там нямаше никой.

Снажни кипариси дигаха с тъга високи стъбла нагоре и техните сиви листа се клатеха като коси на мъртва жена...

Аз спрях накрай градината и се огледах.

Зад мене стоеше черният човек, а пантерата с гъвкави движения се галеше о мене.

Аз се извърнах и попитах негъра къде си.

Той мълчаливо ми посочи кипарисите.

Аз доближих...

По техните листа имаше кръв!

В пясъка още личеше широка локва.

По земята се виждаха чърти – гаче ли силни пръсти на мъж са дракали на смъртен час пясъка...

Вечерта ти отново дойде при мене.

И аз те погледнах с ужасени очи, а ти се дръпна – и гордост имаше в твоето движение.

Нашият рай трая само една нощ: нощта преди да убиеш мъжа си.

На другия ден, след като те пропъдих със своя взор на уплашен, ти не дойде.

И всуе те дирих вредом: никъде не успях да те намеря.

Знам: ти диреше звероловец, а аз бях плах младеж – и не знаех още движението на смела десница.

Ти беше необузdana лъвица, която храбрец бе извлякъл с кървави

ръце из верлогата – и ти го обикна за неговия бич и за силата на погледа му.

Знам: у тебе живееше страст, а страстта е нанаситна – и всяка нощ дири друго – непознатия...

И – аз те изгубих.

Помниш ли, моя далечна, мига на сетната ни среща?

То бе в бляскав салон на голям западен град.

Там, сред мирис на пудра и лъх на ветрила, по светлия под, който отразява замислени лица с престорена веселост – ние с тебе се срещнахме.

И ти ме не позна.

Висок човек с черни дрехи и с алмази по пръстите държеше твоята ръка – и ти бавно следваше ударите на морния танц.

И спомних си тогава дивия час на измирска нощ, кога пред мене и чупеше гъвкава снага, за да играеш своите чаровни танци на възтока...

То бе отдавна, отдавна...

Ала ти не си спомни за мене.

И кога ти подадох ръка, ти се усмихна тъй, както за усмихват всички жени на запада – пресилено и морно...

Ти смени светлия сън на Измир за разкошния салон на студения град, както някога бе сменила знойната шир на пустинята за прашния блян на градска улица.

И когато, в края на вечерта, ти ме позна и си спомни за мене, подаде ми гранка от кипарис.

... И отново в мене блесна ужасът на прежните дни: *видях кръв по листата...*

ВЕЧНА ХУБОСТ

Сниши звука на своите стъпки, непознат скитниче, кога минеш край мене: царица почива тук.

В саркофаг от лазурен базалт спи онази, която сплете пътеките на много мъже и разруши престолите на две царства.

Царица Нитокрис спи тука – онази, която мъжете от Масър и Ниневия назоваха някога „Хубавицата с трендафилови бузи“.

Чакай. Знам аз: непознати хора някой ден ще дойдат в Мемфис и ще дигнат мермерния камък на моята гробница. И тогава вихър ще разнесе праха ми – и ще го смеси с пясъка на пустинята или с пепелта на чуждо огнище.

Ще дойде време: знам.

Къде се дянаха моите врагове, непознат скитниче – къде отидоха те?

Къде изчезна железният мъж, който отрови с корона от змии моя съпруг, а мене отвлече презморе на златен кораб?

Къде потъна алмазният град на моята младина, непознат скитниче – къде отлетяха златоцветните кули на моите връстни години?

Аз вярвах в безсмъртието на всичко, що е хубаво – и мислех, че племената ще пожалят гиздостта на горди създания.

Аз вярвах в безсмъртието на всичко, що е хубаво – и мислех, че времената ще пожалят чъртите на гиздава жена.

Грях ли бе – че вярвах във Вечността на всяка Хубост?

Ти идеш отдалече: не знаеш още мъртви как говорят...

В Саис ваятел изряза моя образ – и младежите припадаха от страст, колчем го зърнеха.

Върху обелиските на Мемфис царски писец вряза случките на моя живот – и дори белокози жреци ги научиха наизуст.

С дръзка ръка магьосник открадна из чертозите на двореца моята златовезана забрадка, украсена с две пепелянки от изумруд и сапфир, ала и нему я откраднаха – и моят накит шестуваше низ царството, целуван от старци и младежи.

Ти идеш отдалече: не знаеш още мъртви как говорят...

Печална е повестта на мъртвата царица, непознат скитниче –

печална е песента на умрялата чаровница!

От далечни острови ме грабнаха снажни гребци, та ме качиха на царски кораб и ме отведоха в Мемфис.

Моята снага беше бяла като лунен светлик, а очите ми – тъмни като гибел.

И младежите от Масър обикнаха киприте ланити на своята царица, а връстните мъже закопнях по пъкъла на моята прегръдка.

И грях бяха готови да извършат за мене вси, които ме бяха видели да минавам, носена от осемдесет роба.

А моят балдахин минаваше през улиците на Мемфис като олтар на богиня, клатен от ръце на жреци по светли празници.

И всички фърляха златна коприна под нозете на моите роби, а в носилката летяха толкова цветя, че ми замрежваха слънцето.

И младежи викаха звънливо:

– Минава царица Нитокрис! Минава дъщерята на Хатор! Минава Слънцето на Масър!

Ала никого не сглеждаше окото ми – и за никого не подигнах крилата на своя балдахин.

И вечер пред мраморните стъпала на моя дворец дохождаха момци и в мрака внизваха меч в гърдите си, за да видя на сутринта колко е била червена кръвта им...

И когато робите фърляха в Нил телата им, за да наситят с месо на човек свещените крокодили, моите робини казваха гордо:

– За царицата се убиха те: цял Масър люби царицата!...

И в знойни нощи мъжете виждаха сладни сънища – и злите призраци на цял народ, разпален от грешно пожелание, летяха към мене!...

А една вечер тъппа знатни момци дадоха подкуп на робите и се вмъкнаха в моите спални чертози.

И видях ги да треперят от страст и да пълзят като тигри под нозете ми.

Ала моят вик ги стресна – и телопазителите ги оковаха в пранги същата вечер.

Робите бяха изклани до един, а младежите съблякоха – и пред моите очи джелатите ги биха с камшици от остра тел.

Техните голи, кръшни снаги се изгъваха под ударите. По плещите и бедрата им потече прясна кръв.

Ала те извиваха лице към мене – и се смееха – и гърчеха се – и ре-
вяха от страст.

А на другия ден фараонът ми възбрани да излизам из двореца.

Страстта ражда гибел, непознат скитниче – а боех се аз от гибелта
на своята хубост...

И дойде гибелта – тъй сигурно, както дохожда мрак след заник
слънце: тъй сигурно погина моето щастие. И снагата ми стана присмех
на света, както някога бе гордост на вселената.

Една нощ хора минаха през морето с дълги кедрови кораби, изкла-
ха бранниците, що пазеха брега – и лодките им се понесоха по мътните
талази на Нил.

Реката окичи със сребърна пяна шиите на лодките – и аз видях по
кърмилните шатри образи на чужди богове.

Те бяха безбройни – и вси бяха облечени в желязо и мед.

А на другия ден градът бе разсипан, нашите бранници паднаха под
вражи меч, а моят съпръг бе окован в желязо.

И чуждият цар му сложи на главата корона от четири кротала,
свързани със сребърна тел.

Змиите извиха глави в пъклено гърчене – и подириха очите на фа-
раона, за да ги изпият.

Когато чуждите хора ме плениха, за да ме отведат далеко, моят съп-
ръг бе мъртъв...

Аз отидох в чужда страна, дето дълги реки мудно влекат тиня, а по
бреговете им се издигат храмове, сградени върху безброй стъпала.

От върха на кулите непознати мъже гледаха звездите през голям
изумруд. Те бяха старци, а косата им бе жълта като злато – и очите им –
зли като очи на крокодил.

Те ме введоха в дворец от пъстри тухли, върху които блестеше лъс-
кава глеч – и по стените имаше изписани лъвове, царе с тежки дрехи и
чудновати животни.

Вечер огромни догани долитаха отнякъде – и кълвяха телата на ро-
бите, избити през деня за лоша вест.

Моят пръв ден в двореца бе горчив като сетен спомен на умиращ
човек.

И вечерта в моите спални чертози влезе чужденецът, за да спечели чара на моята снага.

Ала аз го презрях.

Презрях неговата обагрена брада, накъдрена и обнизана с бисер. Възненавидях неговите хитри уста, намазани с кърмъзна мас и посипани с прах от мирта. Намразих неговите жестоки очи, над които се виеха вежди, теглени с индийска чернилка. Не можех да търпя тежките му дрехи, накитени с едри камъни, които струват колкото цяло царство.

И аз отблъснах сладкото вино, което ми предложи с треперлива ръка – и не поех ни един от плодовете, що лежаха върху царския сребърен поднос.

Опротивяха ми песните, що свиреха моми от Ниневиа на кинор и пантер – и танците, що въртяха сред пиршеския чертог, ме отвърнаха, както девственица се отвръща от похотлив мъжки поглед.

Голямата златна чаша, по която се извиваха вси животни на земята, ми се видя пъклен потир с отрова на грях.

И след пира, кога царят остана с мене, аз отфърлих с презрение сластните му бърни – и тръснах с омраза неговите корави ръце.

И той се разгневи – и ме предаде на палачите.

В тъмната Кула на Мълчанието ме фърлиха джелатите на Асура – и там се подгавриха с името ми, свързаха моите ръце и насилиха снагата ми...

И ревах аз като лъвица, на която отнемат щенетата; ала те бяха силни и зловонна похот гореше в разширените им зеници – и те ме повалиха върху своите покривала, та се насладиха с чаровете на снагата ми.

И там, наврѣх Кулата на Мълчанието, ме оставиха те – на каменния врѣх, дето слагат мъртъвците, за да ги разкъсат орли през ношта.

Аз дочух над своята глава тракане на грабливи кълвуни и пърхане на хиляди чевръсти крила: те идеха – орлите на Асура – да раздерат на късове моята бяла снага, с която се гордееше преди години цял Масър.

Те приближаваха към мене и се готвеха да разръфат моята грѣд – и да впият кълвуни в бедрата ми, които са се присънвали на вси мъже преди години.

Орлите предвкусаха чаровната плячка и летяха към мене: те фъркаха стремително; за да прободат с железни нокти очите ми, които бяха

вдъхновили вси певци на Ниневиа и вси ваятели на Масър – и да разчекнат устата ми от които само един бе пил блаженство дотогава...

И – аз ги чаках.

Моите морни членове трепереха в предсещане на кървава болка – и кръвта ми мръзнеше на бавни талази, а сърцето ми бе престанало да бие...

Аз чаках – Годежа на Смъртта.

И сжали се над мене Хатор – страшната богиня на Любовта, – та ме избави от жестока смърт.

Пазачът на Кулата влезе при мене и бе облечен в дрехи на мъж, а после с нож прогони орлите, та ме изведе из Кулата на Мълчанието.

И през нощта преплувахме голямата река, за да се отървем от гнева на царя.

А един ден пред нас лъсна като сребърно огледало морето, което ме делеше от Масър и от моите забравени дни...

Той седеше на кораба до мене и ме стискаше в своите младежки ръце – и диреше устата ми.

А моите очи живееха още ужаса на прежните дни – и гневното лице на ниневийския сатрап играеше злобно сред лъчите на богат царски пир.

А там, зад него – се гърчеше в болки *друго познато лице* – и четири змии, свързани със сребърна жица, протягаха глави, за да изпият очите му...

О! О!

Ти си хубава като небето на островите, които се усмихват над бездни от смарагд.

Твоята снага е прясна като саронски трендафил, който цъфти в ранно утро за малцина избраници.

Очите Ти гледат като черни облаци, които ще развихрят кървава буря в някое младо сърце.

Твоите ръце са като лебедови шии, които тръпнат пред заник и пеят светла песен в наслада на прекъснатата преградка.

Косите Ти се дилпят като черни змии, които носят пъклен мрак в някоя млада душа.

Твоята гръд е като два медни грозда, които разнасят сок на блаженство и правят сладка предсмъртната въздишка.

Той пееше, ала до песен ли ми беше?

Аз виждах, че ужасиите са опнали було на старост върху моето лице – и жалех, че младежът, който прогони орлите, не бе ме видял на младини...

Защото с тъга виждах прежните дни, кога бях гиздава като Хатор – а тези дни бяха отминали...

Погасна хубавото слънце на моите шестнадесет години: старост идеше – и песента на моя спътник ми звучеше като кървава, жестока глума.

В Мемфис ме срещнаха като кумир на скъпо божество, което са врагове отвлекли.

А чуждите пълчища бяха прогонени – и цял Масър празнуваме връщането на своята богиня.

На ръце ме понесоха младежите, за да обиколят с мене улиците ... престолния град – и жреците снеха своите одежди, та знатните носачи да минат по злато и свила.

Ала нещо се бе изгубило от моите прежни години – и в чаровните слова на моите певци аз виждах като присмех...

И питах с трепетно сърце своето сребърно огледало хубава ли съм още – а то ми отвръщаше, че тъгите и горестта на плена не са още сбръчкали лицето ми.

И лудите викове на всички мъже ми говореха същото.

Ала – не вярвах.

Не исках да вярвам лъжата на огледалото, нито измамата на влюбени слова.

И един ден аз видях върху сребърното огледало своята първа бръчка.

И разби се тогава в мене ранната вяра, че Хубостта е безсмъртна – и аз разбрах, че краят на моята гиздост иде.

Старост ще начъртае по моето лице образите си, кожата ми ще посивее като кора от нар, моята гръд ще увисне като презрял банан, а очите ми ще гледат отпаднало и морно – и небето ще се отразява в моя взор толкова мътно, колкото се оглежда лазурът в блатата край Нил.

Старост, старост! – А смеех ли да я дочакам?

И един ден аз впих кинжал в сърцето си, за да не доживея деня,

кога младежите казват жално:

– Някога – тя бе хубава!...

Векове минаха – и моята душа се още лута над саркофазите на вси мъртви жени – да види коя е била по-хубава от мене.

Видях мумиите на вси хубавици, които са славили времената.

Ала пред мене всички бяха грозни като лице на уплашен човек.

Една останах през тъмни векове – образ на божествена жена, запазила чертите на Върховна Хубост, що дири всеки мъж.

Ти идеш отдалече, непознат скитниче: не знаеш още мъртви как говорят!

Две страшни сили се бореха в мене – Хубостта се бореше със Смъртта – и Хубостта победи!

Ала де е моята утеха, непознат скитниче! Де е разтухата на умрялата чаровница?

Аз спрях там, дето е страшно да се спре, и Богинята на Хубостта остана благодарна.

Ала що е гиздава снага, кога няма ръце – да я прегърнат? Нима прегръща някой мъртъвците?

Ти идеш отдалече, непознат скитниче: не знаеш още мъртви как говорят!

Сниши звука на своите стъпки, кога минеш край моя саркофаг: *Вечната Хубост почива тук*.

СЪН НА ПРОРОКА

Когато Мохамед изрече последната сура на небесния Алкоран, огнен меч го налетя в пустинята – и той заспа.

И видя Пророкът пред себе си море от пламъци, а по огнения гребен вървеше архангел Михаел.

И глас като симун долетя до ушите на Пророка.

И казваше този глас:

„Стани, та ела при Мене, Мохамед бен Абу Талеп!“

А Пророкът погледна пламъците и страх сви сърцето му, та рече:

„Не смея, Аллах! Огнени са Твоите одежди – и Твоята чалма е изтъкана от пламък: как ще се докосна с грешна стъпка до Тебе? Ти ще ме стопиш, както Слънцето топи восъчна топка.“

А гласът изново долетя до ушите на Пророка – и гласът бе подобен на ледно дихание на вятъра.

И казваше този глас:

„Своите слова ти дадох, Мохамед бен Абу Талеп! Своите слова ти откри Вечният, а ти се боиш от Него! Защо изрече тогава сурите на Невесната Книга? Стани, та ела при Мене!“

И погледна изново Пророкът – и видя море от ледове пред себе си – и по мразните цветя вървеше архангел Михаел.

И страх обжегна сърцето на Пророка – и той каза тихо:

„Ледни са Твоите одежди, Аллах: не смея! От мрак са изтъкани Твоите одежди, а чалмата Ти е снежен кактус: как ще окалям с грешна стъпка дрехите ти? Ти ще ме вледениш, както нож вледенява кръвта на палав роб!“

И тогава пред погледа на Пророка се възпламениха ледовете – и стопи се ледното море.

И той видя с ужасен взор Чудото – и падна на очи.

А кога се възправи отново, пред себе си не видя нищо.

И тежко мълчание простря невидими крила наоколо.

И сепна се Мохамед – и кървави нокти впи в сърцето му тъмното мълчание – и не можа да понесе бавните удари на безмълвен мрак.

И дигна глас, та рече:

„Къде ме оставяш, Аллах? Аллах, запали звезди в тъмата! Дай

вихър, та дигни клетвата на Своето страшно мълчание! Години Ти говори с мене в огнени беседи – а сега мълчиш! Сжали се над Своя роб, Аллах!“

А мълчанието висеше наоколо – и мракът биеше като с тежък млат.

И сети Пророкът невидим пръст да се допира до него.

И трепна, та се обърна, ала не сгледа никого.

И рече тогава, тръпен от страх:

„Кой Невидим ме косна с пръст? Ти ли си, Аллах, или е Твоят Враг?“

А мълчанието висеше наоколо – и мракът биеше като с тежък млат.

И тогава слаб глас се разнесе, та стигна до ушите на Пророка.

И гласът бе тих като пърхане на нощна пеперуда – и той идеше отдалеко – гаче ли отдън сърцето му идеше.

И рече гласът му мудро и кротко:

„Пламък да си, не можеш дойде при Мене. Мраз да си – не можеш Ме стигна. Огньовете на седем пустини те делят от Мене – и ледовете на седем морета лежат между нас. Уплаши се от моето мълчание, Мохамед бен Абу Талеп: Защо се уплаши? Своя върховен миг не смогна да понесеш! Лъжа бе всеки глас, лъжа бяха до една сурите на небесната книга, лъжа бяха вси чудеса, що видя в и направи... Само мълчанието бе правда – а ти не можа да я понесеш! Горко ти, Мохамед бен Абу Талеп! Горко ти!“

И сепна се Пророкът, та запита втори път:

„Кой Невидим ми говори? Ти ли си, Аллах, или е Твоят враг?“

А мълчанието провисна изново наоколо – и мракът пак заби със своя тежък млат.

МИНАТКА

В онова време, кога вървеше по села и градове блаженият послушник на Пророка – праведният Али, в Дамаск живееше одалиска по име Минатка. От далечна Персия бе дошла тя – и в Дамаск нямаше по-сръчната танцовачка от нея. Сам халифът от Багдад ѝ прати три кантара злато – да играе в неговите сараи пред момци и царедворци.

Ала строгите суфи, които следваха проповедите на Али бен Юсуф, не обичаха Минатка и строго осъждаха съблазнителните игри на одалиската.

Те казваха, че Врагът на Аллаха движи членовете на жената, която буди грешна похот с танци, песни и сладни движения.

И предричаха, че зло ще я слети.

А вси младежи и старци, които обичаха хубостта на женска снага и гиздостта на любовно движение, коряха послушниците на Али бен Юсуфа и ги наричаха скопци.

Та се поде борба за жената и за правата на женски чар. И силеше се всеки да внуши, че следва вещанията на Пророка и думите му лежат в сурите на свещената книга.

А сам Али зле клеймеше своите противници – и предвестяваше гибел за града, защото похотливо око на жена е завлякло младежи и старци в пътеки на грях.

И чу се един ден, че върла язва налетяла одалиската. Едри струпеи покрили тялото ѝ, та хубавицата не смеела да се покаже от дома си. А враговете на Али казваха, че вълшебникът с клетва изпратил връх Минатка този недъг. Али бърчеше лоб и мълчеше.

И дигнаха се недоволни и ругаеха открито съзercателя, че с бесовска сила мъчи момата. Али не отговаряше нищо.

А кога минаваше край порфирната чешма, камъни летяха по него – и зли викове стигаха до ушите му:

– Убийте дервиша! С камъни смажете скопеца!

А той минаваше мълчалив и упорит – и бършеше с ръкав кръвта от своя спукан лоб.

И когато го заплашваха с нож, ако не изцери девицата, Али с корав глас отвърщаше:

– Не съм знахар – блудници да лекувам: нека се разкае – самин

Аллах ще ѝ даде лек!

 И стигна до ушите на халифа вестта за страшния недъг на момата. И прати халифът да извикат Али при него. А кога дойде, каза му халифът:

– Зная твоите доблести, Али бен Юсуф – и благовонието на твоята мъдрост стигна престола на Аллаха, а славата на чудесата ти дойде чак до вратите на моя дворец. Не знам от що повече момата. Ала чул съм силата на твоите молитви – и нищо не ти е отказал Аллахът. Помоли се, та привдигни болната, защото Минатка бе слава на земята и дар на небето!

А съзерцателят сбърчи лоб, па каза на халифа:

– О, слънце на правоверните, знам, че си избраник на Вечния – и в тебе гори милостта на Пророка. Ала не мога да лекувам по поръка. Сам Аллахът ѝ прати раните, сам Той ще ги дигне от нея, щом се разкае. Твоят раб е Божи пръст – и по своя воля не прави нищо. С камъни ме биха твоите хора, ала и меч не може да промени гласа на сърцето ми: Минатка е блудница – и Вечният я набеляза, та с това да спази от допиране мнозината, що бяха поели път на грях. Не виждам още да е съзнала своя грях одалиската – и рано е да се моля за нея. Пусни ме да си вървя!

И Али бен Юсуф излезе.

А след няколко деня дойдоха послушници на Али, та го замолиха да навести одалиската, за да не умре момата в грях и клетва.

И когато влезе при нея, тя му посочи своето лице, разядено от болестта – и дигна ръце нагоре: а по ръцете ѝ се виждаха ръждиви петна. И рече му Минатка:

– Погивам, учителю: изцери ме! Зло сторих пред Аллаха, че те не послушах. Ала гласа на своята кръв слушах – и ето до де ме доведе измамният шъпог на моята гордост! На всичко съм готова – кажи ми само що да сторя, та да се придигна!

И жал изпълни сърцето на Али – и дигна ръце над нея, па рече:

– Пред Аллаха и пред света дай обет да не пееш своите песни, нито да играеш своите танци, нито пък да се докосваш до мъж.

А момата прошъпна:

– Да бъде, учителю!

И тогава втори път дигна Али ръце над главата ѝ, прошъпна молитва – и момата се усети читава.

И отиде си Али, а неговите противници притихнаха и начнаха да го хвалят. И вси говореха, че Аллах е действувал с ръката му, защото видяха чудото – и никой се не усъмни.

Ала лицето на съзрцателя бе тъжно и наведен бе погледът му.

И през нощта го налетя сън – и той видя, че върви низ градините на Аллаха. Ала тъмни бяха небесните градини – и мрак пълнеше замрели гранки. Една тъмна звезда висеше като угаснал светилник над градините.

И видя Али пред себе си голяма сянка, а в сянката две очи. И разбра, че Вечният стои пред него. И падна ничком, та Му се поклони.

А гласът се отдели от сянката – и властно му рече:

– Стани, Али бен Юсуф! Ти пръв път днес извърши грях и съд те вика при Мене.

А съзрцателят попита плахо:

– Каж ми, Господи, греха – и назови престъплението ми! В незнание съм го сторил.

А Вечният отвърна:

– Помрачил е някой твоя взор, Али бен Юсуф, та мътно виждаш! От небесна ревност ти прокле Минатка, а от човешка жал я изцери! И ти ѝ забрани да вие своите хора и да чупи своите танци пред Мене. Ти отне Моя избран цветец, Али бен Юсуф: ти Моето лале откъсна, та го фърли на сметта! Светли бяха небесните градини отпреди, а тъмни са сега. Ти погаси Моята звезда и тя виси мрачна и замислена над Моя рай. Скръб къса сърцето на одалиската – и тази скръб помрачава Моите небеса. Кога играеше Минатка своите танци, веселба пълнеше вси сърца – и Моите избраници гледаха отгоре, – а радост грееше на всяко лице. Хурия щеше да стане на небето Минатка, защото песните ѝ бяха сладки като шербет, а игрите ѝ бяха гиздави като буквите на свещения Алкоран. И тя щеше да услажда в небесните градини миговете на вси умрели на бран или живели в правда. Едничка тя знаеше сложния език на снажни трепети и с движения на тяло предаваше хубостта. Нейните нозе скачаха като мечове на архангели, лицето ѝ разказваше гиздостта на Моята помисъл, ръцете ѝ раздипляха мъдрост на небесно творчество, раменете ѝ се клатеха като наплив на буря, гърдите ѝ се извиваха като царски потир, бедрата ѝ се сплитаха като молитви на вълшебник. Всички стави и жили танцуваха с Минатка, за да разбулят на земята това, що се твори в небето. Ти не трябваше да ѝ забраняваш да играе. А съзрцателят дигна очи, па рече:

– Но защо, Господи, я изцери чрез моята ръка: защо направи чудото тъкмо тогаз, когато тя даде обет да не танцува?

Ала сянката бе изчезнала – и Вечният не отговори. Пред очите на

Али тъмнееха небесните градини и мрачини висяха безгласно.

Когато Али се събуди, послушниците му казаха, че на голямата стъгда среди Дамаск танцува Минатка.

Той скочи като уплашен и излезе. На стъгдата се бе сбрал народ, та не можеше да се мине. А сред народа, върху скъп персийски губер, играеше одалиската. Очите ѝ чаровно замираха в сънлива нега, коремът ѝ се извиваше в змийско гърчене, а бедрата ѝ се чупеха в сладна гънка.

Али видя това – и лицето му се сгърчи от болка. И той разкъса с бесни ръце веригата от хора, та си проби път к влезе в средата. И там с див глас извика като звяр:

– Махнете се! Не я гледайте: бяс я изцери вчера! Бяс извърши чудото, защото бяс ѝ прати болестта! Пръснете се, че язви ще ви покрият до един!

И когато го уловиха, за да го изфърлят вън от средата, видяха пяна по устата му – и кръв – по очите му...

А Минатка играеше...

В очите ѝ се топеше лазур на арабско небе, а ставите ѝ се гърчеха на трепетни вълни – като облаци, които се сливат ведно, защото Слънцето си пробива път през тях.

МЕХАРОВИ САРАИ

Край големия път на поклонниците стърчат безлюдни сараи, дето кервани се гълпят да ношуват.

Там не нападат разбойници, защото се боят да не очернят паметта на Мехара: Мехарови сараи са били някога тези развалини.

Нощем чакали и диви псета се сбират да делят между сивите стени плячката на пустинята. А денем по червената пръст пълзят черни змии, излезли на припек.

В неделята веднъж се сбират поклонници на път за Медина, та ношуват в развалините.

И по високите каменни стени полазва пламъкът на червени огнища, а белобради хаджии седят, заметнати с дрехи от чоха – и приказват тихо за Мехара.

Мехар е живял някога тук.

Мехар знае всеки правоверен.

... Чиста бе душата на Мехара, ала много съблазни му прати Съдбата; намери късмет да го целуне Пророкът с целувката на праведник.

Мехар бе от онези, които наричат себе си бегташии, а знайно е: не обича Пророкът бегташиите. Кога умре бегташия, душата му снова около джендема като вярно псе – и дири господар да я введе в градините на Аллаха.

Ала никой не ще пусне бегташия при Бога – и дори в джендема се боят от тях, та и там няма за тях място.

Разказват приказки за Мехара: до жена се не докосвал на младини, от кора до кора знаел сурите на Свещената Книга, пророчески сънища виждал.

Ала – знае ли се? – може приказки да си останат!...

И издигна Мехар сараи – до Бога високи – и заключи там душата си – да я спази от съблазни.

Ала чут ли е – стени от грях да пазят?

Млад бе Мехар – и боеше се от грях. А кръвта му кипеше – и нощем го посещаваха сладни сънища.

И всуе триеше очи: гласът на младините гърмеше в неговите жили и премрежваше погледа му.

В мигове на ледно съзерцание до него стигаше като морски грохот

далечният глас на живота – и разумът заспиваше, за да се разкрият забравените спомени за видени съблазни – и слушани грехове...

И всуе диреше Мехар нов свят, за да скъта душата си.

Той търсеше нови светове, а край него пустиня раздипляше червена свила.

Мълчание на топли пясъци го окръжаваше – и пустинята тръпнеше като пламнала жена, която го чака.

А мълчаливите пясъчни хълмове стоеха пред него като бедра на легнали моми, които чакат огнено докосване на пръсти...

И сред бял ден се тълпяха видения от пламък и зной край него: – стадо от сенки вземаха образ на пълноснажни моми, нескрити от никаква одежда...

И те се тълпяха, те се тълпяха безчислени пред него и му казваха:

– Защо мълчат очите ти, Мехар. Защо са ледни твоите пръсти?

Тъй му казваха голите моми, за да го съблазнят.

А той свеждаше очи надолу, за да не ги гледа.

Защото пред погледа му кипеше грешна мъгла и миризма на гола снага потапяше в пламък душата му.

А нощите му се пълнеха с неутолено бълнуване – и Грехът пълзеше като змия по стъпките на неговия сън.

Огърлица от пламъци се виеше над душата му – и безчисли жени чупеха пред него пламнали бедра...

Жени дохождаха – жени с гръд като трендафил и с усмивка на девственици, румени от свян, – за да прелъжат неговия сън: те го сковаваха с усмивката си – и той ги поглеждаше.

И тогава изведнъж ставаха други: пред него лумваше позорът на сочни женски уста, кикотеше се пияният мирис на срамни черни коси, съскаше потайният шъпот на тъмни кътчета от тялото...

И неговата пламнала глава падаше безсилно, а ръцете му се протягаха, за да потърсят затаените сладости на чужда снага.

Грехът идеше – властен като цар – и младежът виждаше черни пръсти по душата си...

Мехар потъваше в непознати падини, кракът му се плъзваше надолу, а вдън бездната *Грехът въртеше с подсмив своите жълти очи...*

Ров на спасение ровеше Мехар за себе си, а ров на Смърт изрови...

Един ден керван мина през пустинята. А с кервана вървеше млада мома. И те потропаха на вратите, за да ги прибере Мехар в сараите си

през нощта.

Ала Мехар не отвори.

И те си тръгнаха нажалени.

И тогава глас каза на Мехара – гласът на неговата душа му каза:

– Сараи си дигнал – от грях да се пазиш, а ето че грях извърши!

Зверове ще разръфат братята ти отвън, а ти стоиш и пазиш от съблазън своята дребна душа!

И сжали се Мехар, та отвори, извика пътниците – и ги прибра.

И спаха там.

А момата се разболя през нощта – и заранта не може да тръгне с кервана.

И оставиха я там, оставиха и брата ѝ при нея – да бди, додето се придигне момата.

А Мехар видя, че момата е хубава – и се силеше да я не гледа.

Ала очите му сами диреха снагата ѝ – и грях влезе в душата на Мехара.

Придигна се момата наскоро, ала Мехар падна болен: от севда заболя Мехар – от севда по момата...

Орис беше: от орис не можеш отбегна.

И случи се, та змия клъцна брата на момата – и той умря.

А момата остана в Мехаровите сараи, защото нямаше де да върви сама.

И една нощ Мехар влезе при нея – и я овладя.

И момата спа с него.

А на сутринта рече момата на Макара:

– Познаваш ли ме?

А Мехар отвърна:

– Не съм виждал това лице. Как се казваш ти?

Ала като каза тези думи Мехар, момата се изкиска като бяс – и се изгуби.

А Мехаровите сараи се изпълниха със зловоние на бесовски грях...

И видя Мехар, че бяс го е подлъгал, за да го вилете в грях.

И затыгува Мехар – и отчаяние покри душата му.

И запали Мехар своите сараи. И пламъци облизаха ширни горници, та останаха само мермерни стени да стърчат като паметник на грях.

А Мехар тръгна низ пустинята, облечен в дрехи на дервиш.

И просеше хляб от бедуините.

И скри своето име Мехар, за да го не познаят кой е. А един ден го

спря пътят му сред големите оази край Медина.

И студен извор подири Мехар, за да пие вода.

А като се наведе над извора, видя лицето си – и каза:

– Стар аз станах! Остаря от грях Мехар. Стар съм: време е да се прибера в гроба!

И с плач напусна Мехар очите на Свещения Град, та иде там, дето пустинята се слива с морето.

И там умря.

А като умря, цялата пустиня заплака по Мехара. И душите на вси праведници замолиха Пророка да прибере Мехара в небесните градини, ала не рачеше Мохамед да ги послуша.

Защото Мехар ба сгрешил.

И кога минаха седем години, през дните на свещената година, кога праведните празнуват смъртта на Пророка, сжали се Мохамед над Мехара – и реши да му отвори небесните градини.

И през нощта Пророкът изтръгна издушните на своите праведници по един алмаз, който е образ на тяхната добродетел.

И на сребърна лампада закачи алмазите. И до тях провеси алмаза, що бе изтръгнал от душата на Мехара.

И алмазът на Мехара блесна – и видяха вси праведници, че негови-ят алмаз свети като слънце и помрачава блясъка на вси алмази.

А Мохамед зачудено погледна – и свян зарумени лицето на Пророка.

И тогава дигна глас, та рече:

– Благословен – Синът на Съзercанието, защото и Грехът се топи в душата му като лъчите на звезда. Истина ви казвам: *няма грях за чистия!*

И вси праведници склониха лик пред Мехара, та го целунаха с целувката на праведника.

Нощ преваля и червените огнища гаснат едно по едно. По мермерните стени растат сенки – като безмерни сини крила: зора се сипе над пустинята.

Старите хаджии поклашат глави.

Очите им стоят още разтворени широко, гаче ли чакат да продължи приказката за Мехара.

И в пъстрия час на изгрева над пустинята пораства голямо цвете – като голяма обърната пирамида – и това огнено цвете цъфти над Мехаровите сарай.

От златното му венче се пукаат лъчи – и багри огньове извиват към небето високи тичинки.

А белобрад хаджия дига очи нагоре, сочи цветето с костелив пръст и вика:

– Кандило е душата на Мехара – кандило пред Аллаха е душата му! Чака Мехар на небето своя Хадзар, та да слезе на земята и да цари хиляда години като Божи пророк!... И много мъдрост ще научи светът от него – и никой правоверен не ще бъде забравен.

А слънцето изгрява – голямо като алмаза на Мехара и чисто като спомена за него.

Изгрява – над мъртвите Мехарови сараи.

МЕРМЕРНА ЖЕНА

Припадат мрачини, пустинята гасне – и по пясъка се разнасят стъпки на невидими хора. Големи огнища лумват в далечината: закъснели призраци дирят пътеките, през които са вървели приживе.

... Живееше в Масър ел Каир именит магьосник, когото зовяха Джалма.

От Индия бе дошъл преди години, та бе донесъл страшни тайни, записани в дванадесет книги от кожа на тигър.

А книгите бяха подвързани с мед – и върху сребърни плочки с диаманти бе отбелязано съзвездието на Голямата Мечка.

Много се мълевеше за магьосника: и зло, и добро. С поглед убивал, казваха. Сладни сънища пращал нощем на девици, за да го дирят при пълнолуние.

И притча бе излязла низ града: „Джалма е властелин на, духовете, ала духът му е роб на Греха.“

И пазеха се от него.

Очите му бяха тъмни като кафе, а косите му – червени като заник.

Той седеше пред своята хижа край града, а край него се извиваха в опасни пръстени дълги змии. Те бягаха от погледа му и трепереха от допирането на ръката му.

А Джалма седеше неподвижно и шпънеше молитви на незнаен език.

... Закъснели призраци се лутат из пустинята. И в мрака се възправи огромно видение: Бяла Жена от мермер пристъпва – лека като мъгла и студена като изваяние.

Тя разлива мраз по цялата пустиня – и Нейните гърди са ледни като две преспи сняг.

... Мина един ден край хижата на Джалма странно шествие. Шестима роби носеха на свилено ложе млада жена.

А след тях робини и скопци държеха ветрило от паунови пера и кошници с плодове.

Дъщерята на халифа отиваше да види пирамидите.

А Джалма седеше неподвижно – и не видя никого.

Ала една змия се фърли след робите, сгърчи се като бич – и ухапа един носач за петата.

Момъкът изписка от boleж и отпусна дръжката на ложето. Другите се извърнаха – да видят що става.

Носилката спря.

Тогава завесите на багрия балдахин се разклатиха, женска ръка се подаде – и под коприната лъсна чарът на женски поглед.

Дъщерята на халифа подаде глава – и сгледа магьосника: кръстосал нозе, той седеше мълчаливо и я гледаше.

А неговият взор блестеше, пълен с ненаситни желаня – и момата се засрами, та се дръпна.

Робите понесоха ложето – шествието замина нататък.

А Джалма стана като поразен – и дълго стоя прав, обърнат към следите на отминалите.

Босите крака на робите дълбаеха мокрия пясък, а сандалите на скопците връзваха в пръстта звезди.

... Нейните гърди са ледни като две преспи сняг.

Нейното дишане смразява като буря.

По косите ѝ лежат снежинки, а бялата ѝ хламида блести като студено съзвездие.

Мермерната Жена минава – и газии огньовете със Своята стъпка, а пустинята замръзва, щом мине Тя.

... Вечерта Джалма изправи сребърен диск, запали черна смола и кора от кедър – и прочете заклинанието на Змея.

Ала на диска не се яви образ – и той не можа да разбере де се намира момата, що бе смутила сърцето му и фърлила въглен в душата му.

Димът на благовонията пълзеше нагоре – неспокоен и дирещ, – ала никакъв образ се не яви.

И магьосникът разбра, че момата носи талисман против черна магия.

И гняв сгърчи лицето му.

И разтвори тогава медните книги, та прошъпна най-страшното заклинание, което чупи вси талисмани и развързва всяка магия.

И след миг на сребърния диск излезе момата: тя излезе гола, пълна с чар и нега, ала в погледа ѝ светеше презрение към Джалма – и в десницата ѝ се виждаше ваза с отрова.

П стори се на магьосника, че тя му говори:

– Силом ме доведе! Не можеш силом да ме имаш: коснеш ли ме с ръка, ще изпия отровата!

И той обърна диска, за да види страшното...

... А пустинята замръзва, шом мине Тя.

В погледа ѝ гори студено презрение, а в ръката ѝ стои празна ваза.

Тя дири някого, ала не може да го намери. И заспалите камилари се сепват, извърщат лице – И се сгушват от страх под своите пъстри облекла.

Мермерната Жена минава.

... И властно се възправи магьосникът, та прочете още веднъж страшното заклинание.

И в мрака огнена стрела разреза простора – и в подземната хижа се разнесе мътна миризма на гола женска плът... пред него стоеше дъщерята на халифа.

Ала очите ѝ гледаха тръпно, ръцете ѝ се дърпаха назад, а членовете ѝ трепереха.

И кога Джалма, пламнал от страст, прегърна с безумни ръце момата, по тялото му плъзнаха ледни тръпки: тя бе студена като мермерно изваяние...

Едната ѝ ръка се бавно подигна – и пръстите ѝ изрониха малка ваза от алабастр.

Магьосникът се наведе и взе вазата: капки отрова блестяха по дъното ѝ ...

И на другата заран Джалма напусна Масър ел Каир.

Празна зееше неговата хижа. Змиите бяха измрели.

По сребърния диск имаше ръжда.

Преваля нощ.

Пустинята пламва от огньовете на невидими призраци.

Някой дири в мрака пътеките, през които е вървял приживе.

Далече – там, дето свършва големият венец от пламъци – се чува задавен лъвски рев.

С дълги сребърни игли пронизва студът тъмната снага на пустинята.

Голяма Мермерна Жена минава, както минава вечер, както минава тежък сън, както минава отломка от песен...

Тя върви – и звездното було, що замята главата ѝ, блести от

снежинки, а на челото ѝ трепери едра звезда от лед.

Нейната дреха се разклаща като снежна коприна – и там, дето мине, бликват ледни кладенци.

Тя дири Джалма, за да измие с кръв петното на момински блян – и да прати смърт на мъжа, който е раздрал душата ѝ на младини.

... И Тя говори – а гласът ѝ е глас на ледна буря:

– Елате след мене, пълноснажни девиси и верни жени: елате вси, които е коснал с похотлив поглед червенокосият – елате да отмъстим!

– Нашите клетви ще го стигнат дори накрай земята – и нашите ръце ще го задушат като пръстени от лед!

И Мермерната Жена отминава – а след нея глъхнат тежки стъпки на безброй невидими: в мълчанието на пустинна нощ отглъхват стъпките на тежко мермерно изваяние...

Гаснат огньовете. Сънят бяга от клепачите. В сърцето пълзи страх, а погледът неволно изпраща надалеч стъпките на отминалата Мермерна Жена.

СЛЪНЦЕТО Е УГАСНАЛО

Зад тези стени слънцето прониква само на пладне.

Фараони са спали някога тук.

В мрачните ходове, вдълбани в скалата, са лежали саркофази от сиенски камък: царски мумии са спали някога тук.

Един ден незнайни мъже са счупили входната плоча и са изнесли някъде мумиите.

Не знам къде са ги отнесли.

По тревясалите плочи на гробницата пълзят хамелеони. Очите им се въртят като стъклени кълба. Те дирят нещо с очи.

Те не могат го намери.

Зад тези стени се влачи като ленива ивица Нил.

Сребърни лодки са плували някога там.

По лъскавите петна, раздиплени под лампада от лъчи, са се плъзгали празнични кораби от кедрово дърво: сребърни лодки са плували някога там.

Един ден нечакан прилив е завлякъл лодките и ги е затрупал с мокра глина.

Не знам къде ги е потопил.

По мазната пръст на брега подскачат лениви ибиси. Крилете им тежат като мокри корабни платна. Те дирят нещо с очи.

Те не могат го намери.

Зад тези стени се дилпят морни изпарения.

Жъртвен дим е кадил някога тук.

По окълцаните картини, писани с пъстри бои, миризлив чад е сплитал тайнствени образи: жъртвен дим е кадил някога тук.

Един ден непознат жрец е счупил изваянията и ги е заровил някъде.

Не знам къде ги е заровил.

И в този ден слънцето е угаснало.

Сега по стълбовидните стени се плъзгат скорпиони. Нозете им се сплитат като отмалели членове на старец. Те дирят слънцето с очи.

Те не могат го намери.

Защото в онзи ден, когато мумиите са били отнесени, лодките – потопени, а кумирите – счупени: *в онзи ден Слънцето е угаснало.*

СКАЗАНИЕ ЗА ПОТОПА

Някога, преди хиляди-хиляди години, нямаше ни пустиня, ни камили, ни оази с палми.

Преди години стана това – разказват мъдрите суфи, които носят дрехи от лен и чалми, везани със сребро.

Отдавна стана това.

Тогава Масър бе цял свят, а целият свят бе населен върху две планини. Между тях влечеше мътни води Нил.

Двама царе делеяха мегдан за власт и жезъл над света – царят на Червената и царят на Бялата корона.

Челюстите на човека бяха чевръсти като челюсти на маймуна, а ръцете му – силни като стави на лъв.

Ти знаещ ли страната, дето фараони ваяха от камък смелия полет на древни дни?

Някога, преди хиляди-хиляди години, Черен Странник мина там и пи векове усладата на грешна нега. Една мома не остави чиста, а жени широкобедри разкъса в стръвни прегръдки на жадна страст. Ала Безсмъртие му бе дарено и никой не можеше да му навлече смърт.

Минаха векове като ден.

Дойдоха дни на трепетно величие.

Измряха царете на Червената Корона – и Черният Странник се възкачи на престола.

А венецът на Бялата Корона красеше лоб на белобрад магьосник.

Лют бе Черният Странник, та не търпеше съперник да дели земя с него. А данниците на Бялата Корона знаеха и греховете му, та го назоваха Кървав Фараон.

И сбиха се царете.

Пълчища безчисли гинеха, а Нил влечеше тъмна кръв и дъното на древната река бе посипано с отломки от ханджари и върхове на отровни стрели.

Ала Амон Ра бе с Белия цар – и Бялата Корона победи след люта бран. Та се дигнаха храмове – Амону за възмездие – по върхове, долини и скали.

Необгледни пирамиди сляха мига на славна победа с часа на Слънчев Съд.

Седящи фараони, с двурога корона на глава, с лотос и папирус в ръце, смениха срутената гмеж от древни ваяния на царе с робски сандали.

Велики дни велики образи родиха.

А Черният Странник, поразен от люта язва на сърце и плът, укри от данници и врагове своя позор. Ала кипна скоро ден на страст – и той подири наново услада в мътен чар на женско сплитане.

Но – не биде.

Мъртви бяха млади трепети и ронеха се – брънка по брънка – огърлята на изтрита сласт.

И неестествен грях през много дни позорни вписа житието на Кървавия Фараон. И не остана плът по цялата земя неосквернена от допиране на грешни пръсти.

Не се намери пътека без легло на грях, ни канара – без капище на мръсен истукан.

И възропта срещу него цяла земя – че грешникът повлече млади и стари в пътеки на позор. Ала Безсмъртие му бе дарено – и никой не можеше да му прати смърт.

И там, де преди години бе подножие на Мъдрата Земя – в града на Златните Двери, – сега се гущери развъдиха – и мръсен сок потече из хралупи: не млъзга на живот, а тлен на падане – и гнили гъби на разложена женска плът...

И в деня, кога Земята се обърна седми път, в часа на Слънчев Кръговрат, Амон заплаши вселената с потоп.

В дни на Велико Пълнолуние, кога спират звездите своя ход, плъзна се Златната Змия в чертозите на Черния Странник, та проникна в разтленни подземия и грешните горници.

И – по предречена съдба – Черният Странник видя простора на своя грях, разбра сълзите на Земята – и подири разкаяние.

И на пладне възнесе молитва на Ра, разля вино из амфора от базалт, възкади ладан и стакта, разсипа мляко – и преломи хляб.

И яви му се презнощ Върховният Бог, та в слънчево видение му повели да извае, за отпускане на греховете, четири изваяния на Чистотата в образи на жени.

Но възшебникът трябваше самин да ги извае, а не с ръка на данник или роб. И да ги посвети нему – на Оногова, който шестува на

слънчева лодка по талазите на Небесния Нил.

И вмисли се Черният Странник.

Па рече в сърцето си:

– Как ще смогна да извая образи по угода на Небесния Господар?

Ала – ще дигна старческа ръка – да опитам...

И помаза лоб и длани с елей, осветен от бял олтар, разпусна на волност безброй роби – и дари на вси немотии нечетни богатства.

Въздигна после храмове на Ра и Изис, но изваяния не бе изсякъл още.

И тръгна да дири жена, та да извае по неин облик образи на Чистотата.

Ала ни една не бе оставил чиста – и ни една не смогна да намери.

Па рече в сърцето си тогава:

– Ех, безумецо! Де ще срещнеш плът моминска да изваеш образи на Чистотата, кога си омърсил с прегръдка сладна – и тяло, и дух?

И втори път Амон му се яви насъне и повели му да сложи изваяния в храмовете, че мръсни бесове изпълнили светилища неосветени, лишени от образи на чистота и почит.

И затъгува Черният Странник в дни на късна старина. И тръгна бос, без дреха и покривало – да дири плът, достойна за светилище и за кумир на богиня.

И пак не намери – и върна се назад.

И рече пак в сърцето си:

– Ех, безумецо! Де ще срещнеш плът моминска да изваеш образи на Чистотата, кога си омърсил с прегръдка сладна – и тяло, и дух?

И там, де гасне Тебес в златните талози на Свещената Река през дни на пълнолуние, съзря Черният Странник Великата Неродена, която верните зват Изис.

Тя стоеше над Нил, разпънала ръце над почивашата земя.

И взе тогава Черният Странник длето и млат да изсече образа на Великата Неродена.

И благоговение движеше неговата десница, а длетото се впиваше в камъка – сякаш внизвано от ръка на бог.

Но в сетния миг, кога трябваше да завърши с два удара на млата ключените нозе на богинята, мисъл знойна му спря ръката...

И рече Черният Странник в сърцето си тогава:

– ... *Една* останала е чиста!... *Една* не съм осквернил още с

допиране! Ех, безумце! И ти помисли, че си разпалил страст по цялата земя! Като дете си свърнал, без да стигнеш края:

– *Тя стои неопетнена* и се смее над твоята слабост, а ти седиш и чукаш каменни отломки!...

И той зафърли млат, спрян нечаяно, разметна дреха и пристъпи, разпален от знойна страст.

И като мъж погледна той Великата Неродена, която стоеше гола и чиста пред него – и в този миг в жилите му се повърна младежка мощ – и той усети забравена страст да припаря и парлива похот да го тегли към *Последната, що бе оставил чиста*.

И в страшен замах прегърна Великата Неродена.

Ала скъса се нещо през този скок у него.

Той падна ничком и не сгледа кога бе изчезнала Последната от жените...

Смях отрови чистите простори на нощта, гмеж чакали и хиени препълниха синята шир – и смееха се бесове и пъклени чада пред поражението на Черния Странник.

А там, де чукът удари в падане кумира, разтленна кръв изпръска – и крокодили се родиха.

Пазете се!

В разпътна нощ разпътни сенки бродят!

И – горко на самотните в този миг!

И прогневи се Ра, та спря Слънцето – и мрачина голяма простря криле над земята.

И разтвори се земните щерни – и бликна гореща вода като из грамадни котли, подгръвани от невидим вълшебник.

И седем деня трая изригването на водата – и вси животни изгоряха от горещите талази.

А хората се покатериха по двете планини – да запазят от смърт и огън своята плът.

А на седмия ден отключи Ра небесните водоеми, та рукна черен дъжд – да потопа земята и земните планини – и да изтреби хората.

Защото вси човечи бяха последвали в грях Черния Странник и ляха по блудни пирове като догани на кървав леш.

И почна да се издига водата и да залива планините. И всеки здрав човек бягаше там – и се катереше по върховете.

А Белият Цар стоеше на своята планина и викаше:

– Не се качвайте горе, защото никой не ще бъде спасен! И аз – и вие: всички ще погинем!

А на Червената Планина стоеше Черният Странник и викаше:

– Все по-горе пълзете! Никой потопа не ще залее Върха. Защото на Върха – е Бог!

И те го слушаха – и се катереха от скала на скала и от чука на чука.

А сакатите, немощните и безсилните останаха, защото всеки ги тъпчеше – и водите ги заляха.

И по върховете останаха само онези, чиито мускули бяха здрави като челюсти на лъв.

А по върха на Бялата Планина се не покачи никой, защото се боеше да не погине заедно с Белия Цар.

И всички се свързеха по Червената Планина, защото тя бе по-висока – и защото знаеха, че на Черния Странник е дарено Безсмъртието.

А всеки вярваше, че близо до Безсмъртния не ще умре.

А Белият Цар, самин на своята Планина, говореше с Амона – и Невесният Господар го научи що да стори, за да спаси себе си и своите деца.

И повели му да изгради заедно с четиримата си сина кораб – и да го засмоли отвън и отвътре.

И после да влезе в кораба с децата си.

А той имаше четирима сина и една дъщеря.

И почнаха да строят кораб – и с него бленуваха да преплуват водите на потопа, та да спечелят Безсмъртието.

А дъщерята на Белия Цар се наричаше Амра – и тя обичаше Черния Странник.

И – доде баща и братя строеха кораб – тя махаше запален факел над тях, за да види Черният Странник от своя връх що правят.

А водата приближаваше върха на Бялата Планина.

Корабът бе много голям – и кога го сглобиха навръх планината, кървав факел разви лъчи над него.

И Черният Странник видя кораба и разбра всичко.

И кога корабът бе готов – и в него бе влязло семейството на Белия Цар, водите почнаха да приближават върха на Червената Планина.

Там също светеха факли – и Белият Цар видя, че хората на върха

правят нещо.

А водата заливаше върха на Планината – и корабът почна бавно да се разклаща – както огромен крагуй размахва крила, преди да фръкне.

Като два острова стърчеха сред водите двата върха.

А черни бяха водите – като катран черни – и мудро се влачеха – като глината на Нил, кога я прилив изфърли по пясъка на речен бряг.

А низ тъмните талози се дигаха нагоре задушливи пари – като от котел на знахар-вълшебник.

И разбраха вси, че в това огромно, безбрежно море кипи Гибелта на цял свят.

А навръх Червената Планина хората правеха нещо.

Кървави факли горяха там и женски гласове пееха блудни песни.

А мъже снажни и силил чупеха кедрови стъбла и на: плещи носеха едри парчета дърво.

Водата се клатеше бавно и замряло – и всеки миг потъваше по един връх – и всеки миг се скъсяваше по една пътека. И потъна най-сетне Бялата Планина, както тъне камък на дъното – от Червената Планина остава само върхът.

Ала там – на тъмните скали на върха – *стоеше нещо грамадно, изпънало безкрайни ребра.*

И кога потъна Бялата Планина, огромният кораб от кедри се люшна, та се понесе по черния гребен на смолистите води.

Той се понесе като крокодил, който дири месо.

А над кораба съскаха мълнии като камшици в ръката на Бога. Небето се пропукваше и показваше своето кърваво дъно, из което ручеше на безкрайни потоци гъста черна вода.

Ала тъкмо тогава, кога водата преля над Червената Планина – нещо тежко се люшна там, вещо едро се мярна и полетя срещу кораба на Белия Цар.

Два кораба летяха един срещу друг, засилени от бездната на два върха: два рода – два врага се срещнаха в черния въртоп.

Те се бореха за Безсмъртие.

И в мига, кога се плъзнаха плавно един срещу друг, бясна буря се

изви от небесата – и двата кораба засилени полетяха, за да се сблъснат.

Невидима ръка ги гласкаше – и те се срещнаха с такава сила, че се удариха гневно един о друг – и се разбиха на късове.

Най-сетне бурята пресека, небето почна да се разведря – и тясна ивица светлина проби стената на мрачините.

И тогава прати Амон Ра своите орли – орлите на Некхаб и Лазит, – за да намерят онези, които са победили Бездната: – да им даде да населят Новата Земя.

И върнаха се орлите при Амона. И всеки носеше на своя гръб човек.

И там, в чертозите на Ра, се сбраха двамата – Мъжът и Жената, които бяха надвили Смъртта.

Жената бе Амра, а мъжът – Черният Странник.

И те населиха земята – и родиха синове и дъщери.

Само един мъж бе познала Амра – Черния Странник.

Ала тя го бе познала още като девица – много време преди потопа...

Черният Странник бе познал всички жени на земята.

И кога Мъжът и Жената видяха своето първо Дете, Черният Странник кротко целуна Амра по челото.

И тя позна в лицето му Белия Цар, своя баща.

А той видя в нея Великата Неродена, която бе покрила живота му с позор.

А Небесният Господар, Амон, слезе на земята, за да запали слънце над челото на първото Дете.

И той ги погледна – и разпали любов в сърцата на безсмъртните – и рече:

– Да бъде! Тъй аз исках!

В ПУСТИНЯТА МЕ ЗАРОВЕТЕ!

Кога умра, в пустинята ме зарове: там зарове певеца от Север!
Далек от шатрите ме изнесете, мои смугли братя: в пясъка погребете снагата ми!

Видях младия Мугал, когото донесоха мъртъв на бамбукови клони.
Злодейци го бяха убили.

Очите му бяха кървави и гледаха като очи на безумец: така ще гледат очите ми, кога умра...

Чух стареца Талев, като пееше в полунощ пред шатрите на племето.

Гласът му трептеше като жилка на гусла – и в песента плачеше скръбта на вси отчаяни: така ще пее душата ми, кога умра... Бездомно живях – бездомна песен ще пее душата ми низ пустинята...

Живях между смугли. Намразих белите. Не вижда душата никой бял: при смугли ме погребете, мои смугли братя!

Бездомна бе душата ми – и моята стъпка летеше като буря от море до море.

Не намери ръката ми тояга да се опре...

Видях слепеца Руфет, когото бе ужилила черна змия.

Той се гърчеше от болка и пискаше като безумец.

Така се гърчи душата ми цял живот. Така писка душата ми цял живот. Не ме пригледа никой – и никой не ме запита що ме боли.

Като пустиня мълчеше душата ми – и никому се не оплаках, мои смугли братя!

В пустинята ме зарове – в червения пясък на пустинята, – защото в самота искам да оплача себе си, кога умра!

Чух Нефрет как приспива болното си дете.

Провлечено и мудро пееше Нефрет, а сълзи капеха от очите ѝ – и клепачите ѝ бяха мокри като нозе на рибар.

Плач имаше в песента ѝ. В плач живях цял живот, плач ще бъде и моята смърт.

Не ще дойдат – знам аз, – не ще дойдат момите на племето да ме оплачат, защото бях тугин в шатрите.

Не обичат те белите: знам аз.

Мои тъжачки ще бъдат вихрите на пустинята – и смуглите ще ме забравят.

Ала завият ли презнощ луди вихри, понесе ли се пясък на облаци към оазите, ще се вслушат белокози бедуини, камили ще оборят глава – и негли ще каже някой с горест – един от мнозината:

„Там плаче певецът от Север. Несретно живя при нас белият, несретно умря...”

И ето – плаче...

Нека спомни Пророкът певица от Север: обичаше ни той – обичаше смуглите! А ние го забравихме – и само пустинята плаче за онзи, който я най-много обичаше.

Душата му се лута – и плач беше последната му песен!...“

КРАЙ

© 1918 Николай Райнов

Сканиране и разпознаване: sir_Ivanhoe, юни 2008 г.

Редактиране: NomaD, юни, 2008 г.

Публикация

Николай Райнов. Събрани съчинения в пет тома, том 1, изд. „Народна култура“, 1989 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8218>]